

f

Argumenta: quibus ostenditur

Ungaros illis primis die in Panoniam
 annis ^{doubtless} & libetos seu levigati modum
 a populis ^{Regni} Panonie et Transylvanie
 incolentibus, auguisse, et disesse, atque Nro 71
 adeo res suas per eorum reges domi, forisq;
 gestas, item ~~et~~ divisiones terrarum inde
 Ducas et Nobiles ~~ab~~ ab ipso iam Atpado factas
 libetis consignasse, et in dictum ac Regum
 Archivis adseratas, fuisse.

Solo hic disputatione an hodiernam ope latinarum characterum scribendi
 Ungaros ^{were} multitudinem seu orthographiam inde a primo Ungaro Seculo ~~IX~~
 in ~~the~~ Panoniam aduentu a populis Slavis Panonianum sum incolentibus
 Ungari accipiunt, atque in hodiernum tempore aduentu anno vero primis
 hunc aduentus annis alio quoquam charactere nisi ubi proprio usi sunt?
 quod rerum antiquarum semblationibus discrepando relinquendo, tametsi mihi
 maxime probabile videtur Ungaros characteres ~~to~~ ^{to} populares quis
 tum Bohemiam incolerunt augeisse; incolerunt, autem populi Slavi, et Bulgari
 Et ibi: quos characteres latinarum ~~to~~ ^{to}, apos. fuisse extra controversiam est.
 Alijs, item disputationem relinquendo questionem, an Hungaria Transylvania, quos
~~to~~ Luctus appellamus, quive a temporibus Antike, cuius hi Deliguntur ^{to} nuntiantur
 Transylvanicum incolerunt, ad eam tempore aduentus Ultimi Ungarum Seculo ~~X~~
 cum Ungaris conuersi, hos huc Luctus characteres docuerint, haec est
 num Lucti ~~to~~ Seculo ~~X~~ antiquis suis, ~~to~~ quos alijs opinantur
 esse Antike, an hodiernis iam usi sint, hoc que Ungaros edauerint, de his
 videamus antiquorij, mihi hanc est ostendisse, et Transylvanorum ~~to~~ Luctos,
 et Slavorum Panoniae incolas Seculo ~~X~~ liberas habuisse, resque suos liberas
 consignasse, haec est, Seculo ~~X~~ apum scribendi in Panonia jam introductam
 fuisse; quod si autem usus liberorum Seculo ~~X~~, haec est tempore aduentus
 Ungarorum jam viguisse, et ponum enim ostendere, Ungaros ~~to~~ Luctos
 hunc ante lucum ~~to~~ in Panoniam aduentum liberas coruisse, quod tamen
 de Caspelijs, et Ferenis id credidimus primis hui aduentus annis, haec est
 jam Seculo ~~X~~, aut sallent in principio Seculi ~~X~~ liberas et characteres
 et modum scribendi a Slavis Panonianis incolentibus ~~to~~ augeisse, disesse,
 atque adeo praeclara sua domi forisque gesta et facta, item ~~to~~ hinc inde Nobiles
 donationes et divisiones liberas ~~to~~ augeisse jam inde a temporibus Atpadi
 liberas consignasse;

Demonstrandum ergo mihi est Seculo ~~X~~ ante aduentum Ungarorum in parte
 Panonie maxima, utrum fuisse liberorum, literatosque viros quomplurimes
^{dwano} fuisse, in Panonia incolas fuisse; et ~~I~~ ^{no} quidem de ea, parte Panonie
 in duabus latis auctoribus, quae ad Ducem Bohemicum scribitur, ad hunc
 uniuersum a grano glorio ad Moraviam fluvii, seu conitatum Nitriensem
 extra controversiam est, his ~~to~~ in bonis et usum librarum floruisse; quis
 enim refutat dudum ante aduentum Ungarorum has partes ad partem fidem
 Christianam conuersas, quis refutat Nitriam sedem fuisse episcoporum catholicorum
 ante aduentum Ungarorum ultimis, haec est ante annum 893, si autem Nitria
 habuit episcopos catholicos Romanos, ~~to~~ num dubitate licet, habuisse etiam
 in diebus illa Nitriensis Pastores, Proceros, et Prelatos, scilicet ita, legitima
 illatione in sero, ~~to~~ quod his miticatis ~~to~~ ^{dwano} viros libratos, seu priuymodi
 qui apum libros legundi, libetosque habuerint, ~~to~~ non nisi enim ~~to~~ cum brevi
 spatiis inter Valle Episcopos, et Proceros, et libratos fuisse cum omnes incolas
 postea ~~to~~ ^{dwano} ~~to~~ sacraque Religionis fidem sine usa libertatis
 factore poluisse; ergo de hac parte Nitriensi ab Atpado anno 893 occupata,
 ut ex anonymo demonstratur, certum est, habuisse liberas, virosque libratos.

Jam vero, quod Panoniā stricte sumptans adīm̄, hoc est eam, quod ab
occidente terminatā Noricā, ab Astro Dara fluo, & à levitō
et orientē Danubio + eam dudum ante annū 887, habuisse viros liberatos
propterea, quia dudum arte 887 ad fidem Alianā conversa; sicut
jam temporibus Ludovici I. et Caroli Magni ab anno 887 ad annum 888.
hoc est, deinde in legio ante ultimū Hungarū adventum jam fuisse conversan-
tēge Timonis Cori II de Hunnis et Hunno avibus cap. XIII cap. XII
XV. XVI. et XVII, in quibus de conversione hecā partis Panoniā fave-
scit agitor; jam ergo ex eadem concessionis causa hōc populō causa, auctor,
has partes Panoniā stricte sumptā vires non sub adventum Hungarū
ultimū, has partes occupantur, vires non caruisse liberatos, isti est fuisse
Panachis, Drachybris, ergo ante adventum Hungarū ultimū deinde et
in Banonia vires fuisse liberatos, vires que liberati habebantur;

Quid autem de ceteris Panoniā in Iesu Lato auxiliis partibus pertinēt?
puta de ijs, quae inter Danubium et Tyberiam sunt usque ad limites Polonie, itemque
et Crisii, atque ad Danubium, ubi Belgradum. Inouys cloe affuit, has
omnes partes in eis proprio pro Hungari adveniunt incolisse Slavorū et Bulgari
et Ruthenos; ex istis Slavorū hōc fuisse vires liberatos dicitur nō, ut maxime
probabile sit partem eorum maximam jam fuisse Khanam, adeps vires liberatos non
caruisse, de Bulgaria autem nullum plane dubium est, hos dudum arte aī
xi 887 ad fidem Khanā converso, adeps doctores et pastores fidēi
hoc est, viros liberatos habuisse in humilente dicti Timoni, nisi apertis lati-
tūs viatis; nec obiectum quod Porphyrogenita cap. has partes viles
Moravian Baptismo cōstitutam id enim quod afferat baptismo cōstitutam primis
ad Hungaros, quos Turcos vocat, qui has partes reuersus occupant, si reprobatur
ad populos Slavicū idiomatis, quos Hungari ibi in his partibus habuerunt quod
pars maxima eis baptizata, et ad fidem Khanā conversa.

Demonstratum ergo est Panoniā non late, quem stricte sumptam, ita que
partes Sibarij, et Moravianas, regnare advenas Hungaros vires non
caruisse liberatos, hoc est, legendi et scribendi usum in Panoniā fuisse
Panonicas liberos fuisse, + jam inde proximū colligere est, Hu-
ngaros primis est statim hi adventus anni litteras, haec est modum
scribendi et scribendis à Panonicis auxiliis, liberasque didicisse, formis
Laponas, Hungaros ante adventum suū liberos caruisse, in vices prom-
ulgatas et lib. habentes ignorant à slavis, germanis, et latinis in suis
idioma translatissima, Nomina Hungarū cum libri, et Letica manifeste demonstrant.

Segue dias modum scribendi litteras quid Hungaros introductum postassis
primis ab Iesu et s. Stephanus; cum enim primis hi adventus anni
Hungari sibi in bellis armis que tractantur vergerentur, quis edet eos litteris
ordiā. dedisse? Si non est, quoniam Hungaros
anno 887 audacter afflito, omnes iij cedent, qui ex anno regno didicuntur,

Universam Panoniā ab anno 887 ad 894 occupanda non ultra 7
annos impeditissimā atque Hungaros ab hoc anno 894, à nullo hoste in
Hungaria ingressi, impeditissimā, atque adiō ab 894, (quod Hungari ab anno
894 bello Apudo, Zulta, Toko, Iesu, et Hungaros familiis in
extrema paci Hungarā incoluisse, atque hoc in oīo litteris omnīs in Slavorū
latino, et condicione operam docē potuisse, et dedisse, quod enim ab anno
894 bello gesta sunt, haec ab Hungariis multib[us] denatral extra Hunga-
riam, puta in Italia, Bavaria, Galia ob: ^{atq[ue]} sunt, quod vnde terra
nō pacis officia et quicquid domesticum agerentur; hinc et pars Hungarū
vnde lare maxima fuit cum Uzoribus et family: suis in Hungaria, bonis
Hungaricis, in pace et oīo faciebat, litteris quoque operam dedisse, quid aucti
in dubium vocare.

et quod ab Apudo anno
894 occupata est,

+ qui istud populi latus
Slavonicū idiomatis,

+ ante Hungarū adventū ultimi
lebus IX et cum reliquie
Attilianū (sunt et gibusterū plures)
Arvad (nomine clavis) haec
partes incoluerunt,

+ a secundob[us] latini
fidem Khanā propagantibus primis

jam Hungarū. Ignati
quod matrī veritate sic
totem

Accidit, quod toto eo tempore, quo extra Regna bello, si dicit igne, et gladio, et
sit Anglyanus vestorunt, ~~et~~ ab anno ^{nempe} 1594 ad 1600. sub Appado et Fullano
verissimiliter sit, multos litteratos ~~in~~ captivorum suorum ex Italia, Germania,
gallia, in numero captivorum fuisse, atque in Ungariam migrasse, ita cum
populi, ~~hi~~ ab Ungariis capti nuptie Ungariam translati, sive omnes fuit int' xpianis
credibile ~~est~~, ut maxime ~~est~~ ~~s' ante~~ ~~est~~ Sacerdotes quoque in foliatione horum
populus complurimos sicuti um iussis in Ungariam concessisse, hi ~~complurimos~~
populi, quorum pars maxima demic in Ungaria sedes posuit, ~~de maij~~, ~~septem~~,
tibis jaro ~~ata~~ ante exalti, eadem libras in Ungaria conservavit, ipsique
Iros dominos, Iros nempe editiuerunt.

pros dominos, reges, nempē edictricē.
Hoc autem cum primis petridum, quod post annum 955, infelicem nempē
ad Augustam Vendeliorū cladem Hungarorū Hungari cum his viris pacem
colore atque ab eo tempore quam plurime nationes politissimā, et libris
cultissimā et alijs dignis fronte in Hungariam venerint ibidemque sedes
ficerint, ab ~~tempore~~ a primis Hungarī libetis ~~et~~ et ceteras
disciplinas eruditas acire patuerint, et quin accipiant, nullo argumento probari
potest.

Et ego maxime probabile à temporibus Iuris Quinte, in Hispania, Hungaria
jam in libris institutos fuisse, sedque suas Domini, prorsus praeclaras
libris confignasse;

litionis conjugia; De illis postmodum omni visu et argumento Ungarus jam primis statim
adventus sui temporibus, aut taliter non die post, sed post anno liberis
upsu fuisse, quod arbitri divisiones propter Ungariam inter Hungaros et bene
meritos notables sive usi liberos donationalem ~~factum~~ fieri potuisse, nec
hanc statuitem obtinere potuisse; Solo tamen disputare an libere ha
donationales professionem ^{nam} ijsu Christo, — in ipsa fuerint, an vero subulta
primum confitit copiis? ~~poterant enim inter se~~ quod autem subulta
qui ~~legem~~ libere ha donationales confitit copiis, atque in ~~de~~ hyperem
quis archivio, et libris ipsorum adservata fuerint, satis clare inuit
Eronymus Cap. LVII his verbis:

admodum autem Regni est limites Regni fieri posse, Atque huc inter
ceteras duces, et nobiles divisiones, distributiones, et possessiores adsignatae
firmore, non puto sine utilitate factum, maxime cum his libet jam inter
populos Hungarum invenientes ~~vigilie~~ fiduciam ante vigilie vera demonstrationis effi-

Advento autem Anonymum ~~modicis~~ tolem in eo esse, ut distributionem doras
et possessio[n]es nobilium primis diuinis, et nobilium ministris ree[n]f[er]is, quoniam
autem id facere potuisse, si te n[on] sibi libras donationales in Regno ~~per~~
Archivio adferatas pro membris habuisset: non ergo ex contine[n]tis joculator
aut falsis relationibus sufficiat historiam suam + coniuravit, sed ex chartis ^{+ que res domes} ticas attinendis
maxime et summa authoritatis, libris nempe donationibus in Regnum
privatis orationis adferatis.

N. B. quodam argumentis probandum: quibus utitis D. Rüger. in Parte I. pars
secunda canonum Parte I. §. CCXLV. pag. 328.

NB cum demonstratum est Anonymus ex libro donationibus professioⁿ, et diploma^tibus Nobilium Historiam suam concinasse, ea refenda sunt de hoc diploma^tis fide, quae habet Belius in Notitia Hungaricæ novæ Tom. III. pag. 185
et 186. egregia plene—

Ex Mappa Nicolai Joannis Riscatoris Norvegiae, dicata Regi D: Karlo: orthographia suam.

+ 257

Omnia fluviorum et Carelia et Cajanide, atque Finnibahadia —

Careliam Cajaneam, et Finlandiam dico regiones
~~completo~~ quae libentes sunt ab occidente finis Bothnius usque Tooneam. à Septentrione duendo lineam rectam à Totro, pr. Pajeri Tresky usque ad mare album. R: oriente terminatus mori albo, et Onega Lacu.
 à meridie finu Finico, et Ladoga Lacu et sive fluvio.